

Pixi-guide over tjenestepigefagets professionalisering

- Marie Christensen (1871-1945) etablerede i 1899 fagorganisationen Københavns Tjenestepigeforening med det formål "At løse Danmarks slavinders lænkebånd". Københavns Tjenestepigeforening er i dag blevet til FOA.
- Marie Christensen ønskede at professionalisere tjenestepigefaget og anerkende den faglighed, der ligger i det huslige arbejde. I 1906 etablerede hun den første fagskole for tjenestepiger.
- En husassistent er titlen på professionaliseringen af tjenestepigefaget. Husassistent-titlen blev vedtaget i 1914 af tjenestepigeforeningen, der på samme tid skiftede navn til Husassistenternes Forbund (i 1946 – Husligt Arbejder Forbund).
- En husassistent var en kvinde i huset, der tog sig af alt det huslige arbejde: rengøring, tøjvask, madlavning, indkøb, opdækning og eventuelt også børnepasning.
- Kvinderne boede ofte hos sin arbejdsgiver, men ikke altid.
- En husassistent kunne også være ansat i flere hjem på samme tid. Så havde hun færre timer de forskellige steder.
- I 1947 skifter Husassistenternes Forbund navn til Husligt Arbejder Forbund.
- I 50'erne er der stadig hjem med husassistenter, men deres jobfunktion er på retræte grundet den mekanisering af hjemmet og institutionaliseringen af børnene.
- I 40'erne kommer en ny jobbeskrivelse som er *husmoderafløseren*. Husmoderafløseren var offentligt ansat, og hendes funktioner var spændt ud mellem husassistents og sygeplejers funktioner. Hun skulle særligt ud til mindre bemidlede hjem, hvor der ikke var råd til en husassistent i et par timer om dagen. Det krævede kurser at være husmoderafløser. Og familierne kunne kun få hjælp i en begrænset periode.
- I 40'erne kommer en ny jobbeskrivelse som er *husmoderafløseren*. Husmoderafløseren var offentligt ansat, og hendes funktioner var spændt ud mellem husassistents og sygeplejers funktioner. Hun skulle særligt ud til mindre bemidlede hjem, hvor der ikke var råd til en husassistent i et par timer om dagen. Det krævede kurser at være husmoderafløser. Og familierne kunne kun få hjælp i en begrænset periode.
- I 1950'erne kommer hjemmehjælperen som funktion frem. Der var intet krav om uddannelse til hjemmehjælperen. Hun skulle ud fra sit kvindelige omsorgsgen give permanent hjælp til ældre borgere, der ikke kunne få plads på pleje- og ældrecentre.

- Hjemmehjælperen og husmoderafløseren er jobfunktioner, der vinder frem i efterkrigstiden
- Der har gennemgående været en høj grad af organisering blandt husassistenter, da det som en del af uddannelsen på fagskolerne er blevet talt op og italesat som en del af ens fagidentitet.
- I 1983 var 72.500 medlemmer af Husligt Arbejder Forbund. Heraf var 99,1 procent kvinder og 0,9 procent mænd.
- I 1996 holder FOA sin først kongres.
- I 2023 er 86 af FOA's medlemmer kvinder.

